

□ **Müasir dövr Naxçıvanda iqtisadiyyatın aparıcı sahəsi olan sənayenin inkişaf etdirilməsi dövrü kimi xarakterizə olunur. Muxtar respublikada həm yerli xammalla, həm də yüksək texnologiyanın tətbiqi ilə işləyən sənaye müəssisələrinin yaradılması işi davam etdirilir. Artıq muxtar respublikada yerli və idxal xammal əsasında işləyən çox sayda sənaye müəssisəsi fəaliyyət göstərməkdədir. Bu müəssisələrin əksəriyyətinin Naxçıvan şəhərində olması muxtar respublikanın paytaxtının sənaye şəhəri adlandırılmasına əsas verir.**

Naxçıvan sənaye şəhəridir

Naxçıvan şəhərində emal sənayesinin inkişafı ilə bağlı bu yazımız üçün aldığımız məlumatda muxtar respublikanın paytaxtı üzrə emal-istehsal fəaliyyəti ilə məşğul olan müəssisələrin sayının, 100-ə yaxın olduğu bildirilir. Əlbəttə, şəhərimizdə bu qədər istehsal müəssisəsinin olması çox yaxşı haldır. Belə ki, bunlar arasında plastmas qab-lardan avtomobillərə, polietilen torba-lardan mebellərə, quş ötindən şirniyyat məhsullarına qədər çox geniş profildə məhsullar istehsal edən müəssisələr vardır. Ümumilikdə, Naxçıvan şəhərində 35-ə yaxın profil üzrə ixtisaslaşmış sənaye müəssisələrinin olduğunu görürük. Bu müəssisələrdə yaradılmış iş yerlərinin sayına gəldikdə isə kifayət qədər ciddi bir rəqəmlə qarşılaşırıq. İki min beş yüzdən çox insanın daimi işlə təmin olduğu Naxçıvan şəhərindəki istehsal-emal müəssisələri arasında işçilərinin sayının bir neçə nəfərdən tutmuş 275 nəfərədək olan çox geniş sayda sahibkarlıq subyektləri vardır.

Mövcud müəssisələrin istehsal gücünə baxdıqda görürük ki, onlardan bəziləri, məsələn, hazırda 260 nəfərdən çox adamın işlə təmin olduğu "Gəmiqaya Bərəkət Qida Məhsulları" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti muxtar respublikamızda ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynayır. Bu müəssisədə hazırda 4 növ undan 18 çeşiddə çörək, 2 çeşiddə lavaş, 11 çeşiddə süd məhsulları, onlarca çeşiddə

qazlı və qazsız "Badamlı" suları təkcə Naxçıvanda deyil, ölkəmizin hər yerində, eləcə də xarici bazarlarda özünə alıcı tapır.

Naxçıvan Avtomobil Zavodunda istehsal olunan avtomobillərə tələbat böyükdür. Zavod yaradıldığı 2008-ci ildən bəri müxtəlif modellərdə 5000-ə yaxın minik avtomobili istehsal edib. Müəssisə muxtar respublikada nümunəvi taksi nəqliyyatının təşkili üçün lazım olan avtomobillərin istehsalı baxımından mühüm rol oynayır. Hazırda zavodun istehsal etdiyi avtomobillərə Naxçıvandan başqa, Bakıda da böyük tələbat vardır. Gələcəkdə isə Gəncə və Sumqayıt

şirniyyat və peçenye, ərşiştə kimi milli mətbəximizdə mühüm yer tutan ərzaq məhsulları istehsal edilir. Burada istehsal olunan məhsulların hamısının xammalı yerli istehsal əsaslandığından keyfiyyət və xammal çatışmazlığı problemi yoxdur.

"Gəmiqaya Mineral Sular" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətində Azərbaycanın məşhur mineral su brendi "Badamlı" istehsal olunur. İstehsal prosesinin tam avtomatlaşdırıldığı bu müəssisədə hazırda 40-ə yaxın işçi çalışmaqdadır. Müəssisədə geniş çeşiddə istehsal olunan

şəhərlərində satış və servis mərkəzlərinin yaradılması planlaşdırılır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında uğurla davam etdirilən quruculuq işlərində "Gəmiqaya Daş Məhsulları Sənaye Kompleksi" MMC-nin payı böyükdür. 2010-cu ildə yaradılmış bu müəssisə diyarımızın təbii sərvətlərindən daha səmərəli istifadə etməklə travertin və mərmər emalı üzrə ixtisaslaşmış. Müəssisə muxtar respublikamızda həyata keçirilən genişmiqyaslı quruculuq tədbirlərində yerli tikinti materiallarına

olan tələbatın ödənilməsində mühüm rol oynayır.

Hər bir quruculuq işi öz bəzəyini müasir mebellərlə tamamlayır. Müasir komfort tələbatlarını ödəyən mebellər həm məişətimizdə, həm də iş yerlərində insanların rahat yaşaması və fəaliyyət göstərməsi üçün çox vacibdir. Bu tələbatın ödənilməsində Naxçıvan şəhərində fəaliyyət göstərən mebel istehsalı müəssisələri mühüm rol oynayır.

230 işçinin daimi işlə təmin olduğu cəmiyyətin istehsal sahələrində 8 adda, 96 çeşiddə məhsul istehsal olunur. "Ləzzət Biskvit və Şokolad Fabriki" MMC-də isə 2 adda 78 çeşiddə məhsul istehsal olunur və hazırda burada 44 nəfər işlə təmin olunub. 48 nəfərin daimi işlə təmin olduğu "Ləzzət Broylər" MMC-də isə istehsal olunan quş əti və yumurta muxtar respublikanın daxili bazarının tələbatının əksəriyyətini ödəyir.

Plastik məmulatların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmış "Cahan-Pen" MMC 2004-cü ildə yaradılıb. 90-dan çox işçinin çalışdığı müəssisədə plastik qapı-pəncərə hazırlanması üçün ağ və rəngli PVC materiallar, 10 növdə və 2 çeşiddə olmaqla, polipropilen borular hazırlanır. Müəssisənin istehsal etdiyi məhsullara tələbat böyükdür. Yüksək təzyiqlə, istiliyə və digər mexaniki təsirlərə qarşı davamlı olan bu məhsullar muxtar respublikamızla yanaşı, ölkəmizin başqa regionlarında da satışa çıxarılır.

"Prestij Naxçıvan Pivəsi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti 2004-cü ildə yaradılıb. Bu müəssisə yaradılanadək muxtar respublikada istehlak olunan pivə tamamilə idxal hesabına

ödənilirdi. Ötən dövrdə öz istehsal fəaliyyətini genişləndirən müəssisənin istehsal etdiyi məhsullar hesabına daxili bazarın tələbatının böyük bir hissəsi ödənilməyə başlanıb. Hazırda 54 nəfərin çalışdığı bu müəssisədə pivə və limonad istehsal olunur.

Muxtar respublikamızda fəaliyyət göstərən mühüm istehsal müəssisələrindən biri də "Araz-3" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətidir. Müəssisə şirniyyat, cipsi, alma sirkəsi və quş əti istehsalı üzrə ixtisaslaşmış. Burada 30 nəfərdən çox adam daimi işlə təmin olunub. Müəssisənin istehsal etdiyi bir

sıra məhsullar muxtar respublikamızda daxili tələbatın ödənilməsi baxımından çox vacibdir. Çünki bu müəssisə işə düşməmişdən əvvəl həmin məhsullara olan tələbat tamamilə idxal hesabına ödənilirdi.

Naxçıvan şəhərində fəaliyyət göstərən çox sayda digər istehsal-emal müəssisəsinin adını çəkmək olar. Ümumilikdə, onların fəaliyyətini təhlil etdikdə görürük ki, bu müəssisələrin əksəriyyəti muxtar respublikada daxili bazarın tələbatlarının ödənilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Böyük bir hissəsi son 10-15 il ərzində işə salınmış bu müəssisələrin bəziləri keçmişdə mövcud olmuş təcrübə əsasında yenidən qurulub, əksəriyyəti isə tamamilə yeni yaradılıb. Ancaq bu müəssisələrin hamısının ümumi bir cəhəti odur ki, onlar yeni dövrün tələbləri – yüksək texnologiyaların tətbiqi ilə müasir standartlar əsasında işləməklə istehlakçılar üçün çox faydalı olan məhsullar istehsal etmə gücünə malikdirlər. Həm də təkcə Naxçıvan Muxtar Respublikası üçün deyil, ölkəmizin və hətta dünya bazarının tələbatı üçün.

Əli CABBAROV,
"Şərq qapısı"
qəzetinin əməkdaşı